Na nowo oprawiono w r. 1936.

Starzeński — Przeradzki.
Faber — Koch —
— — 33½. Wolański z Matuszewiczami.
4. Giedroyć. Wolański, Matuszewicz.
5. Wolański — Giedrojcie.
6. Wirmser. Stefani. — Bankoffer
7. Modzelewski, Stefani. Janowicze. Korsakowska
8. Bankoffer — Wirmser —
9. Wirzer — Bankoffer
10. ~~Bonstawski Xaw.~~ zob. 14633. III. t. IV. nr. 17.
11. Bankoffer — Wirmser.
12 Białopiotrowicz — Brygitki.
13 Stokocki — Gnatowski.
14. Kościół Brzeski — Jezu. Tyzybowski. Wygonowska.
15. Brygitki.
16. Przeździecki — Werenzyński — Chrapowicki. Skirien.
17. Romer. — Bernardynki — Krzywobłocki.
18. Ogiński. Manuczy.
19. Borch — Plater —
20. Dubicz —
21. Sawiński — Wołodkowicz.
22. Srzedowicz.
23. Liebe. Herman.
24. Ekonomia Grodzieńska —
25. Poźniak — Wołodkowicz. Marcinowski.
26. Starostwo Haieńskie.
27. Augustów — Ekon. Grodzieńska — Dankiewicz.
Karlewicz.
28. Tołoczko — Kamieński.
29. Szumiawski.
30. Baranowski —,
31 — — Ośmiałowski.
32. Czosnowska — Ożarowska — Kalinowska.
33. Sylwestrowicz —
34. Pomiński. — Gören, — Grabowski.
35. Grabowski
36 Trinatis — Borkman.
37. Grodno —

9 flor.

1171

WYWOD SPRAWY

W. Sylweſtrowicza Łowczego Wileńſkiego o należność Summy z Berſzady, wraz z Odpowiedzią na Drukowane Piſmo z Strony JW. Moſzyńſkiego Sekr: W. X. Lit: ſub tit: Przełożenie.

Skład Sprawy iſtotny taki:

JAśnie W. Piotr Potocki Starosta Sniatyński Dziedzic Berszady był winien Summę Złł: Polsk: 900,000. Antoniemu Botta Kupcowi Warszawskiemu i Lwowskiemu.

Ten sam JW. Piotr Potocki przedaiąc Dobra Berszadę JW. Antoniemu Potockiemu Woiewodzicowi Wołyńskiemu w Roku 1770. in Januario za Summę Złł: Pol: 2,234,979. przywiązał ten Dług Bottowski do Berszady i do spłacenia Nabywcy tych Dóbr przekazał, którego Kontraktu w Grodzie Winnickim proprii Districtus tegoż Roku Die 7. Aprilis Oblata nastąpiła.

Nabywca Dóbr Berszady JW. Antoni Potocki niewypłaciwszy natychmiast tey Summy Bottowskiey wydał na nię Oblig roborowany Dnia 8. Lutego tegoż Roku 1770. z wyznaczeniem do wypłacenia Terminu za Rok ponawiaiąc i zapisuiąc bespieczeństwo wyraźnie na Berszadzie, który Oblig także Oblatowany został in Actis Vinnicen: proprii Districtus Dnia Siodmego Aprilis R. tegoż 1770.

Ten sam JW. Potocki Starosta Sniatyński przez Manifest na Dniu 25. Aprilis Roku 1770. w Grodzie Winnickim uczyniony, zamanifestował Tranzakcye Rezygnacyine, i przyszło do tego, że JW. Potocki odstąpiwszy Dziedzictwa Dóbr Berszady, rezygnował oneż retro temuż JW. Staroście Sniatyńskiemu in Aprili Roku 1771.

Z tych Tranzakcyi aż dotąd iasny Dowód iest, że Summa pomieniona Bottowska stała się Długiem istotnym do Dóbr Berszady przywiązanym.

Z tych samych Dóbr Berszady Antoni Botta windykuiąc wreszcie Dług swoy to iest Summę Złł: Pol: 313,158. z powyższey większey Summy pozostały i Prowizyą od Summy Zł: 900,000. całkowitey zaległą, zkonwikował Berszadę Processem w Kommissyi Skarbowey z kładzionych tamże Pozwów aż do Dekretu Executionis w R. 1772.

JW. Piaskowski wiedząc ex Actis Publicis proprii Districtus, i z własnego przeświadczenia o Długu tym Bottowskim na Berszadzie, i o Konwinkcyi tychże Dóbr, kupuie Berszadę od JW. Potockiego Starosty Sniatyńskiego w R. 1772. Dnia 9. Augusti w Aktach Grodz: Czerskich, a to za Summę 1,650,000. Złł: Pol: zostawuie przy sobie re-

A szty

szty ex Pretio 450,000. Złł: Pol: dla Długów utaionych do Lat Czterech przez wydany na takową Summę Oblig, wypłaca potym różne Summy boczne do gruntu nienależące za Piotra Potockiego, a Botta zostaie bez satysfakcyi, lubo Summa iego do Dóbr Berszady iako wyżey wyraźnie była przywiązana, i Processem ewinkowana.

JW. Potocki chcąc Bottego w resztuiącym Kapitale i Prowizyi zaległey zospokoić, czyni mu Cessyą Summy Złł: 450,000. do Obligu JW. Piaskowskiego, z reszty szacunku Berszadzkiego winney, ale Botta nie zkwitował Berszady z Processu o resztuiącą Summę iako wyżey przewiedzionego. Owszem wyraźnie w Komplanacyi całość tegoż Processu aż do zaspokoienia ostrzegł.

Tym sposobem zostaiąc Botta Właścicielem Prawa pierwszego i Summy na Bersadzie zapewnioney, i tamże Ewinkowaney, a odebrawszy drugie przez Cessyą to iest: Fundusz w Summie 450,000. przekazany na satysfakcyą tamtego zostawuiąc w zawieszeniu pierwsze, a Pozywa o drugie, to iest: o przekazany Fundusz do Kommissyi Skarbowey.

Niżeli w Kommissyi Skarbowey Sprawa nadeszła, zostało wyrobione Sancitum na Seymie R. 1774. Kommissyą dla Kredytorów Starosty Sniatyńskiego wyznaczaiące, na którą Kommissyą Sprawa Botty z Kommissyi Skarbowey odesłana została poźniey.

Ta Kommissya Seymowa nie odbiera końca aż do Roku 1776.

Na tym więc Seymie Roku 1776. wychodzi znowu Sancitum wyimuiące tę Sprawę z pod ogólnego Prawa. Po którym Sancitum w Lat dopiero trzy, to iest Roku 1779. wypada od Kommissyi Seymowey Dekret bez zapozwania tam Botty za Granicą podtenczas mieszkaiącego: zachowuie JW. Piaskowskiego przy Dziedzictwie Berszady, rachuie wypłacone Summy, chociaż boczne, za Starostę Sniatyńskiego, i przyznaie za dobrze wypłacone; a Oblig na Summę flor: 450,000. resztuiącą ex pretio dany, i na Satysfakcyą Długu winnego przez Starostę Sniatyńskiego Antoniemu Botta ustąpiony wraz z Cessyą uczynioną uchyla; O Długu zaś Bottowskim ewinkowanym z Berszady naymnieyszey wzmianki nie czyni; zgoła uchyla Fundusz na Satysfakcyą przekazany Bottemu, ale Długu iego, ani Processu Kommissyi Skarbowey, i Dekretu Executionis nie dotyka, ani rusza; I tak rzeczona Kommissya iuż swoiey Exystencyi nie ma, bo się zakończyła.

Gdy więc uchylenie Funduszu danego na Satysfakcyą, nie gasi samego Długu; zostaie przeto Sprawa Botty nie decydowana na Kommissyi; a Konstytucya Roku 1776. Sprawom czy zaczętym na Kommissyach, a niedokończonym; czy odesłanym na Kommissye, a nie zaczętym pro Foro oznaczyła Trybunał, a to z Regestru Po-Kommissyinego; Więc też Trybunał Lubelski przyznał Regestr za przyzwoity, a Excepcyą nieprawnie zanoszoną uchylił, i Kondemnatę na odstępuiącym JW. Moszyńskim otrzymać dozwolił.

W Dowodzie dalszym idzie o to:

1mo. Że Summa flor: 313,000. sprawiedliwie i prawnie należy się z Berszady.

2do. Że w Sprawie tey Forum nie insze bydź może, iak Trybunał Koronny, i że tenże Sąd prawnie uznał Regestr Po-Kommissyi-

ny

ny w tey Sprawie, i że Suspensa dozwolona bydź nie mogła, i nie powinna.

Ad 1mum. Należy się sprawiedliwie i prawnie Summa z Berszady; Bo Piotr Potocki Ssta Sniatyński Dziedzic tych Dóbr przyznał ią, że winien, Obligiem w Grodzie Trębowelskim dnia 11. Junii 1770. Roborowanym, i następnie potym obrachunkową Tranzakcyą w Grodzie Buskim R. 1773. dnia 20. 9bris roborowaną, a w Grodzie Winnickim dnia 10. Xbris tegoż Roku Oblatowaną. *2do.* Bo ten sam Piotr Potocki Dziedzic Berszady w Kontrakcie Przedażnym tychże Dóbr między sobą, a Antonim Potockim w R. 1770. zawartym, w Aktach publicznych roborowanym i Oblatowanym, przekazał do zapłacenia z Berszady dla niegdy Szl: Botty Kredytora, i przywiązał ią do tychże Dóbr. *3tio.* Bo takową Summę JW. Potocki Nabywca Dóbr Berszady przeiąwszy do zapłacenia w Kontrakcie nowym Obligiem zabeśpieczył ią na tychże Dobrach w R. 1770. naznaczywszy Termin zapłacenia w Rok. *4to.* Bo takową Summę ewinkował Botta z Berszady przez Proces w Kommissyi Skarbowey aż do Dekretu Executionis przewiedziony, a przewiedziony z kładzionych tamże Pozwów na Berszadzie ieszcze przed kupnem tey Berszady przez JW. Piaskowskiego. *5to.* Bo sam JW. Piaskowski, niżeli kupił tę Berszadę, wiedział o tym Długu należącym z Berszady, i niżeli Summę 450,000. pozostałą, a do lat czterech zostawioną na długi boczne obrócił i wydał; Dowodzą Listy iego do Starosty Sniatyńskiego pisane, i w Aktach publicznych Oblatowane: (a) (b) (c)

 Więc

(a) Pierwszy List *dnia* 9. *Augusta* 1772. z *Warsz: Oblatowany w Grodzie Lwowskim dnia* 23. *9bris* : = *Lubo termin iest daleki oddania resztuiącey Summy flor:* 450,000. *a to dla właściwych i przywiązanych do Berszady Kredytorów, iednak ta rzecz może i prędzey bydź uspokoiona: Wszak JW. Pan możesz Pana Bottę (Który podobno tylko przez dawnieyszy Kontrakt o Berszadę ma mieysce upominania się z tego Klucza o swoy Dług) przenieść mu i odmienić innym Skryptem, co gdy nastąpi, łatwieyszy czas będdie do zapłacenia.* =

(b) Drugi List *dnia* 24. *Januar:* 1773. *pisany i tamże Oblatowany:* = *Ale że (iako samemu JW. WP. wiadomo) Summa* 450,000. *Złł: Pol: z przedaży i Kupna Berszady wynikaiąca, dla Długów na teyże Berszadzie zaległych przy mnie pozostała, i* Botta Kupiec Warszaw: *o Summę swoią przeszło* 300,000. *Złł: Pol: wynoszącą urzędownie zapisami dawno upewnioną, a nawet i w Kontrakt przedaży z JW. Potockim Sstą Lwowskim o Berszadę zawartym weszłą, Process prawny z JW. WP. i ze mną, tudzież z JW. Krayczym i Gadomskim Podkomorzym Sochaczewskim w Sądach Kommissyi Skarbu Kor: wkrótce zakończy, a oraz, gdy ani czas czteroletni przez moy opis wyznaczony nie przyszedł: Więc w przyięcie Wexlu wydanego wchodzić nie mogę.* =

(c) Trzeci List *dnia* 14. *Marca* 1773. *Oblatowany tamże:* = *A lubo ta niewinność tak z obmowy Skryptu zawartego, iakoteż z przełożenia w przeszłym moim Liście, iest iawna, przecież dla większego przekonania ieszcze kogokolwiek, posyłam JW. WP. Process Botty:* 1mo. *O Prowizyą od Summy* 900,000. 2do. *Od Summy* 500,000. 3tio.

Więc gdy Dług w istocie swoiey iest niewątpliwy; gdy Kupującemu te Dobra JW. Piaskowskiemu był wiadomy; gdy nadto Processem aż do Dekretu Executionis Berszada o ten Dług skonwinkowana; gdy z długu tego nie ma Berszada Kwitu, i Processowa konwikcya na Berszadzie nie zniesiona; Gdy kupiły się te Dobra za Milion Sześćkroć piędziesiąt, a przedały się za dwa Miliony Ośmkroć; Gdy się podobało Złł: Pol: 450,000. zostawione ex pretio obrócić na długi boczne, opuściwszy Botty gruntowy; Przeto sprawiedliwie i prawnie winna Berszada Dług ten zapłacić, i nabywaiący też Dobra iako Długiem rzeczonym onerowane.

Ad 2dum. Ze w Sprawię tey pro Foro Competenti iest Trybunał, i że Regestr Po-Kommissyiny przyzwoity.

Bo cała obrona Strony na tym opiera się, że Sprawa ta na Kommissyi Seymowey R. 1779. osądzona, a Sancitum R. 1776. takową Kommissyą z pod Prawa ogulnego wyięło; ta mówię iedyna obrona Strony na bok odchodzi, i nic nie pomaga teyże Stronie, z przyczyn:

1mo. Bo do tey Kommissyi Seymowey R. 1779. Botta nie był nawet przypozwany: wchodził prawda w Komparycyą poprzedniczych Aktów na Kommissyi 1775. ale tamta Kommissya na ostatnim Akcie R. 1775. dnia 20. 7bris oparła się, i upadła nic nie zrobiwszy z Bottą. Odnowiona znowu wprawdzie została przez Sancitum Roku 1776. ale dopiero w Lat 3. bo Roku 1779. zaczęła się; o którey Botta będący za granicą nie wiedział, ani był do niey zapozwany; A możnaż prawnie bez zapozwania procedować z kim w Sądzie? wszak taki Actus nikogo wiązać nie może.

2do. Mówi Strona w swoim Przełożeniu, że Botta był zapozwany, bo Termin z Remissy od Sądu Kommissyi Skarbowey R. 1774 był z nim na tey Kommissyi.

℟. Była prawdą Remissa, ale upadła, i zpełzła, z tamtą Kommissyą R. 1775. a na odnowioną przez Sancitum R. 1776. reassumowaną zaś w Lat dopiero 3. bo R. 1779. nie był zapozwany, więc ani naocznie, ani zaocznie sądzenie iego bydź nie mogło.

3tio. Choćby dopuścić przyszło, że ten Akt Kommissyi R. 1779. wiąże Bottego, iako wspominaiący Remissę od Kommissyi Skarbowey; tedy juxta suppositum nawet Strony, nie mógłby go wiązać tylko chyba w tym, o co była Sprawa w Kommissyi Skarbowey, i iaka odesłana do Seymowey: Pomyliła się zaś Strona w Przełożeniu swym, iżby Sprawa z Kommissyi Skarbowey odesłana była ta sama Quæstionis o Złł: 313,000, bo była i owszem o Summę Złł: 450,000. na co dowod z Pozwu, z którego Remissa: (d)

Wziął

O Kapitał flor: 313,000. i o Czer: Złł: 120. przyłączam do tego Tradycyą P. Brocco. —A tak sądź JW. Pan sam i niech sądzi kto chce, ieżeli Summa 450,000. Złł: Pol: z szacunku Dóbr Berszadzkich zostaiąca, bez zaspokoienia wprzód Wierzycielów, do gruntu tychże Dóbr przywiązanych, innym Wierzycielóm przekazywana i przezemnie akceptowana bez iawnego niebeśpieczeństwa mego bydź może? — Chyba ieżeli Botto i Brocco (których długi w dawnieysze nawet Rezygnacyine, Kontrakty o Berszadczyznę czynione wchodzą) też Dobra dostatecznie zakwitnią. =

(d) 1774. *Die 23. Julii w Grodzie Winnickim zeznana Relacya w Słowach = do zapłacenia takowey Summy* 450,000. *Złł: Pol: oraz*

❧ ❀ ❧

Wziął albowiem Botta Oblig i Cessyą na Summę Złł: 450,000. od JW. Piaskowskiego należącą się, a wziął od Starosty Sniatyńskiego na Fundusz i satysfakcyą swego długu ewinkowanego na Berszadzie; o ten Fundusz i satysfakcyą pozwał Botta JW. Piaskowskiego i innych do Kommissyi Skarbowey; Tam stanął JW. Piaskowski i inni z Konstytucyą tegoż Roku wyznaczaiącą Kommissyą, i na tę Kommissyą odesłana Sprawa została taka, iaka z Pozwu wyżey położonego była w Skarbowey Kommissyi.

4to. Na tey więc Kommissyi Seymowey, usprawiedliwiał JW. Piaskowski, nabycie swoie Berszady i opłacenie szacunku, a osobliwie wypłacenie Summy resztuiącey 450,000. (chociaż na długi boczne, a nie gruntowe) i ta Kommissya Dziedzictwo za dobre uznała, i szacunek za wypłacony, a pogotowiu Oblig dany na 450,000. i Cessyą Bottemu, na tęż Summę uczynioną uchyliła. (e)

Raczy się więc każdy zastanowić nad prawdy istotą, Remissa o Summę Złł: 450,000. Decyzya Kommissyi uchyla tę Summę i Oblig, i Cessyą na nię Bottemu: Więc nie można wmawiać w Dekret to, czego w nim niemasz: Uchylony Oblig na Summę 450,000. i Cessya; nie ma też Sprawy o to, a chociaz Botta nie był zapozwany i o to, tandem gdy tak Stronie w iey sentymentach videtur, niech zostaie wolna, a zatym stoi Dekret nieporuszony dla Strony, in suis decisis; Uznał Dekret ten Dobra Berszadę wolne od impetycyi, ale od tych Summ i Osób, które sądził i miał przed oczyma; Więc ad non expressa nie można ciągnąć, ani Prawa, ani Dekretu z krzywdą Trzeciego, i na przytłumienie Sprawiedliwości.

Niemasz Decyzyi o Summę Złł: 313,000. w tym Dekrecie, ewinkowaną Processem Kommissyi Skarbowey i Dekretem Exacutionis: Stoi ten Dekret Kommissyi Skar: i Process, nigdzie, i niczym nieuchylony: Więc próżna z Dekretu Kommissyi Seymowey pomoc wzywana i wmawiana od Strony w tey Sprawie, która w teyże Kommissyi, ani wprowadzona, ani decydowana nie była: Wszakże w ustawicznym to iest doświadczeniu, że Kredytor biorący od Dłużnika Fundusz na Satysfakcyą Długu, gdy Funduszu nie odbiera przekazanego, nie odpada od swego Długu istotnego, ale wraca się do źrzódła swego i Prawa:

Tak zrobił Botta, wziął Fundusz na Satysfakcyą swego Długu, Oblig pomieniony na 450,000. i Cessyą; Ostrzegłszy sobie w Tranzakcyi Die 6. Listopada 1773. zawartey, a w Grodzie Winnickim

---

z Prowizyą należącą przycisnąć, i w tey należyte zadosyć uczynienie Powodowi nakazać, Process otrzymany zapłacić. ═

(e) *I tak Skrypt przez Ur: Piaskowskiego przy nabyciu Dóbr Berszady na Summę 450,000. Ur: Piotrowi Potockiemu dany, wraz z Cessyą od tegoż Ur: Piotra Potockiego na tęż Summę 450,000. Złł: Pol: z Szacunku tychże Dóbr wynikłą, sposobem wyżey opisanym spłaconą, przez Szl: Bottę niesłusznie nabytą, i z całym względem niey Processem, niemniey Skrypta przy nabyciu Dóbr Peczary od Ur: Piaskowskiego temuż Ur: Piotrowi Potockiemu na flor: 460,000. tudzież na Summę flor: 200,000. dane — Kassuiemy, i od wszelkiey Jmpetycyi Dobra Berszadę i Ur: Piaskowskiego uwalniamy.*

proprii Districtus Die 10. Grudnia eodem A. 1773. Oblatowaney, zupełną moc Processu na Berszadzie przewiedzionego, gdyby nie miał odebrać przekazanego Funduszu: Nieodebrał więc Funduszu, owszem postarano się, że bez zapozwania iego uchylony został ten Fundusz, i skassowana Cessya: Więc wraca się do swego Prawa początkowego, stoi Dług Flor: 313,000. ewinkowany, i przyznany na Berszadzie, tak przez Starostę Sniatyńskiego początkowego Dziedzica, iakoteż JW. Antoniego Potockiego następnego do Berszady Prawa nabywcy, tudzież JW. Piaskowskiego Jurisquezytora w Listach wyżey przywiedzionych, nigdzie i niczym nieuchylony, ani zakwitowany; Raczy więc Strona obciążone Dobra Kupuiąca, a ieszcze początkowo z awantażem nabywaiąca, a w odprzedaniu, i nabyciu więcey do Miliona zyskuiąca, znieść i zapłacić Dług Kredytorski, i Prawnie z Berszady należący się, i dotąd blisko Lat 20. przetrzymywany.

5*to*. Próżna nagana Strony Processu o tę Summę 313,000. na Berszadzie przewiedzionego, z przyczyny, że pierwszy Pozew był położony w Czewertynowie, a ta Wieś do Berszady należeć nie miała. Bo 1º. choćby i tak było, to dosyć do wiadomości in Actis proprii Districtus o Dług do Berszady reguluiącym się. 2*do*. Ze i ta Wieś natenczas iedne Dominium składała: Bo Dział dopiero między Bracią Dnia 28. 7bris R. 1773. został in proprio Districtu Oblatowany, a przed nim były Dobra pro Communi iako nie dzielne utrzymywane. 3*tio*. Za tym Pozwem stanął JW. Krayczy Koronny współzapozwany, i brał suspensę, a tak pozyta za dobrą przyznana. 4*to*. Gdzież pilność o to, albo Processo Deportatę tego Pozwu? 5*to*. Dalsze Pozwy in 8bri 1772. iuż w samym Mieście Berszadzie kładzione były: 6*to*. Wszakże effectus kładzenia Pozwów, iest wiadomość o Długu i Processie; Gdy więc Jaśnie W. Piaskowski i wiedział o Długu i Processie, a ieszcze przed nabyciem Berszady, i Sam ten Proces Bottowski posyłał Staroście Sniatyńskiemu, i przyznał go za konwinkuiący Berszadę, a przyznał i wiedział w R. 1772. in Augusto gdy kupował Berszadę, i poźniey w R. 1773. daleko pierwey, niżeli Rekwizycye w R. 1775. w Grodzie Winnickim zapisywał; Ustaie więc zupełnie zarzut, a Konwikcya Prawna Berszady in suo robore nieporuszona.

6*to*. Nic Stronie i to nie pomaga: że Botta w Kordonie poszukiwał także swego Długu; Bo wolno Kredytorowi łatwieyszy i bliższy na satysfakcyą ścigać Fundusz; lecz gdy w iednym nieodbiera mieyscu, nie staie się przez to Dłużnik wolny, ani Prawo pierwsze, i Proces nieupada: Są to niezdolne przyczyny na zgaszenie istotnego Długu: Niech pokaże Berszada Kwit z Długu i Processu, albo uchylenie oboyga, to dopiero wolna będzie.

7*mo*. Nie są pomocne dla Strony ani Dekreta w Latach 1783. i 1785. teyże Kommissyi Seymowey zapadłe z Ur: Dulfusem, bo takowe wiążą Strony wchodzące w Sprawę, i Decyzyą Sądową obięte, ale Trzeciemu nieszkodzą: Botta w R. 1780. umiera niedoszedłszy końca przez Przemoc, zostawuie Wdowę, i małoletnie Dzieci, Temu Stanowi nadały Prawa wolność od szkody z przemilczenia wynikać mogącey; Wszakże dosyć wcześnie zaniesiony Manifest w Grodzie Winnickim proprii Districtus Die 1. Octobris 1782. ponawiaiąc dawnieysze o należytość Długu: A ile w tym tam mieyscu według Statutu Lit: Długowi kazdemu dawność nie szkodzi: A na Kommissyą pomienioną

nioną w R. 1783. i 1785. z Ur: Dulfusem agituiącą się, nie byli zapozwani po śmierci Botty Oyca swego Wdowa i małoletni. A przeto, ani wyrazy żadne tych Dekretów choćby w ogólności, dotykać ich nie mogły, chyba tylko zapozwanych a nie piszących się, a tym bardziey, że zapadały z samym Ur: Dulfusem. Nakoniec pozor rozgadany boiaźni wrażoney iakoby Sprawa z Berszadą o Dług ztamtąd windykowany miała przynosić osłabienie Dziełu całey Kommissyi Starosty Sniatyńskiego, nikomu rozważnie myślącemu impressyi żadney uczynić może; Bo to zwyczaynie bywa, kto nie ma własnych z interesu dowodów, stara się o boczne przystawki.

Wszakże w czym i iakie Dekreta na tey Kommissyi bądź naocznie, bądź zaocznie wypadły w nieporuszoney mocy zostaią, bo Prawo tak mieć chce.

W Sprawie z Berszadą o Dług nie iest żadna w Kwestyi Decyzya Kommissyi, bo tylko idzie o Dług przekazany wyraźnie Kontraktem przedażnym naypierwszym z Berszady o Dług zapisany na Berszadzie R. 1770. w Grodzie własnym przez Antoniego Potockiego, o Dług ewinkowany Processem przed kupnem ieszcze Berszady od Starosty Sniatyńskiego, i o Dług przyznany przez samych początkowych Dziedziców za należny z Berszady; a nareście o Dług względem którego Kommissya żadney Decyzyi nie uczyniła, a który tylko do samey Berszady należy, i na niey się kończy; Wszakże nareście ieżeliby kogo pomimo tey explikacyi obchodziła boiaźń, tedy Aktor tey Sprawy i Długu, oświadcza się nayuroczyściey, boiącego się choćby i urzędownie zapewnić, że go w żaden sposób, ani szkoda, ani boiaźń szkody dotykać nie będzie, i nie może.

Z tego zatym całego Wywodu; Ponieważ prawdą iest niewątpliwą: 1*mo.* Ze Summa Złł: Pol: 313,158. z Dóbr Berszady, iako Dług i Kontraktem przedażnym 1770. przekazany i Processem R. 1772. przed nabyciem JW. Piaskowskiego ewinkowany, i przez Samegoż JW. Piaskowskiego Listami iego w Aktach R. 1773. Oblatowanemi przyznany, z pomienionych Dóbr należy. 2*do.* Ze z tey Summy i Długu rzetelnie, i prawnie z Dóbr tych należącego się, ewinkowanego i przyznanego, Dobra pomienione nie są zakwitowane. 3*tio* Ze Kommissya Seymowa R. 1779. i następnie potym ani z Aktoratu Bottowskich Sukcessorów, ani z zapozwania onych nie miała Sprawy przed sobą o Dług pomieniony flor: 313,000. i żadney też Decyzyi niewydała: Bo tylko Fundusz przekazany wraz z Cessyą na Summę 450,000. u JW. Piaskowskiego będącą Szl: Botta uczynioną, dla wypłacenia oney innym Kredytorom skassowała: Uchylenie zaś Funduszu przekazanego na satysfakcyą, za uchylenie Długu 313,000. Bottowskiego, Oryginalnego z Dóbr Berszady ewinkowanego, i przyznanego, rozumiane w żaden sposób być nie może, ani Dekret pomienioney Kommissyi do tego, czego nie decydował, przeciw widoczney prawdzie, i obmowie iego brany i nadciągany być nie powinien. 4*to.* Gdy i to iest w nieodbitey prawdzie, że Bottowska Summa na Berszadzie ewinkowana i przyznana, nie będąc z Berszady dotąd, ani zkądinąd zapłacona, ani przez Dekret Kommissyi Seymowey rezolwowana; z tychże Dobr Berszady zkonwinkowanych sprawiedliwie i prawnie należy się: A Prawo znowu R. 1776. Sprawy lub odesłane na Kommissyą a nie decydowane, albo zaczęte a nie dokończone, Trybunałom pod Decyzyą z Regestru Po-Kommissyinego oddało. 5*to.*

Gdy i to iest prawdą, że Berszada w R. 1770. JW. Antoniemu Potockiemu za Dwa Miliony Dwa kroć z okładem przedana była, a Tranzakcye przez JW. Piotra Potockiego odwołane zostały, bo mały był szacunek, kupiona potym w R. 1772. za Złł: 1,650,000. a poźniey, to iest: w Lat 6. R. 1778. bez czynienia żadney melioracyi Pięć Wsi odprzedane z Berszadczyzny przyniosły Złł: 520,000. a reszta znowu w Lat Dwa, to iest: R. 1780. przedana za Złł: 2,800,000. A zgoła gdy za Milion Sześćkroć Piędziesiąt Tysięcy wzięło się więcey niż Alterum tantum w Lat kilka, to iest: Trzy Miliony Trzykroć Dwadzieścia Tysięcy. Czy można więc przypomniawszy sobie te lucra Alterum tantum przynoszące zaprzeczać Długu pierwszego i przekazanego, i Processem ewinkowanego zaspokoienie, a może Długu takiego, za którym płacz Sierot zemstę pociąga. Wreście gdyby znikąd nie była konwikcya do poruszenia, zawsze iednak Prawo woła, żeby każdy miał swoie; Wszakże pierwsze i sprawiedliwsze iest Prawo Kredytorskie, a niżeli Kupca stante Oneratione. *6to.* Gdy nakoniec Kredytor chcący swoią odzyskać własność wrócić oświadcza dany szacunek pierwiastkowy za Dobra, więc w tym sposobie każdy mieć będzie swoie, a Prawo i sprawiedliwość w swym celu nienaruszone zostanie. *7mo.* Wreście gdy i to iest prawdą: że Dług ten Bottowski z Berszady należący się, a dotąd nieuspokoiony, ani przez Kommissyą Seymową iuż w swey mocy ustałą i upadłą nieosądzony; żadnego innego Forum, prócz Trybunału, nie miałby i nie ma, a nawet sam JW. Moszyński do tegoż Trybunału Lubelskiego rekonwencyonalnie o nieważność iakoby Akcyi W. Sylwestrowicza nawzaiem zapozwał: Przeto też na tych Fundamentach Sąd Trybunału Lubelkiego Regestr pomieniony w tey Sprawie za należyty uznał, a po odstąpieniu od Sądu Kondemnatę wskazał.

Przyszła powtornie Sprawa w tymże Trybunale z wzaiemnych Pozwow, lecz znowu JW. Moszyński niemogąc spodziewać się wygraney sądzić się niechciał, ale dla tego, iż Poseł suspensy żądał.

Nienależało mu iey pozwolić, bo iako pod Processem będący według Prawa 1726. i 1768 Funkcyi publiczney odbywać niemogą, tak Dobrodzieystwa dla zatrudnionych Funkcyą pozwolonego używać niepowinni, przecież rowność zdań Sądzących wstrzymała wydanie Rezolucyi, a JW. Moszyński lubo nie pod Imieniem Suspensy, ale pod Jmieniem rowności zdań otrzymał, czego żądał, toiest: zwłokę.